

Motion till riksdagen 2020/21:1342

av **Lars Hjalmered (M)**

Fler talanger till Sverige för forskning, investeringar, företagande och arbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstider och rättspraxis och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera hur de förbättrade möjligheterna att attrahera utländska studenter, forskarstuderande, forskare och medföljande som beslutades 2014 har fallit ut samt att återkomma med förslag till nödvändiga förändringar för att Sverige ska kunna attrahera fler talangfulla personer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa talangvisum och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra migrationsreglerna för att underlätta för fler talangfulla personer att söka sig till Sverige för att starta företag och investera pengar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta myndighetsadministration för personer som kommer till Sverige för att studera, arbeta, starta företag eller investera pengar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett land som är helt beroende av handel och utbyte med vår omvärld. För många företag är det naturligt att handla med andra, inte minst då vår egen hemmarknad är för begränsad. Produkter och tjänster som sålts till kunder i andra länder har bidragit till att företag växt, jobb har skapats och i förlängningen till vårt välstånd.

Många duktiga personer är födda i Sverige. Andra har flyttat hit för ett arbete med ett universitet eller ett IT-bolag. Det är bra för Sverige om fler duktiga, talangfulla personer från andra länder väljer Sverige för att investera pengar, studera, forska eller

arbete. Om duktiga människor väljer Sverige är det bra för svenska företag inom områden som IT, vård, fordon och life science. Den fria rörligheten i Europa gör att vi, liksom personer från andra länder, kan röra oss fritt i Europa för att exempelvis plugga eller jobba i ett annat land. För personer från länder utanför Europa finns andra regler. Möjligheterna att komma till Sverige för att arbeta är goda.

I världen kan vi nu se en utveckling där duktiga personer, eller talanger, rör sig lätt mellan olika länder. En karriär inom forskning eller näringsliv kan ske i såväl Sverige som städer och regioner i andra delar av världen. Det innebär att Sverige både kan attrahera, men också tappa, personer. Därför måste vi fundera och göra saker för att underlätta för att fler talangfulla personer söker sig till Sverige för att studera, forska eller arbeta.

De senaste åren har vi sett problem med arbetskraftsinvandringen i Sverige. Dels har det emellanåt varit ohemula handläggningstider hos Migrationsverket och dels en rättstillämpning där ”småfel” kan göra att arbetstillstånd inte ges eller förlängs. Det är inte rimligt. Om inte Migrationsverket klarar uppdraget bör det övervägas att istället lägga ansvaret på en annan myndighet som Skatteverket. Vidare bör ny lagstiftning läggas fram i riksdagen om det krävs för att ”småfel” inte ska stoppa en ansökan. Detta bör ges regeringen tillkänna.

2009 infördes väsentliga lättnader och förbättringar för att människor från länder utanför Europa skulle kunna få ett arbets- och uppehållstillstånd. Det har gjort att tusentals skickliga personer kunnat komma till Sverige för att arbeta inom exempelvis IT-sektorn. Viktiga tillkommande steg togs också genom ett riksdagsbeslut våren 2014. Utomeuropeiska studenter fick då tid att stanna i Sverige efter examen för att söka arbete och forskare kan nu i praktiken få ett permanent uppehållstillstånd efter disputation. Det gynnar svenska lärosäten och det gynnar svenskt näringsliv.

I beslutet i riksdagen våren 2014 ingick också att lättnader vad gäller arbets- och uppehållstillstånd ska ske för medföljande till utomeuropeiska studenter och forskare. Det är helt avgörande. Får inte den medföljande mannen eller kvinnan ett arbete eller får chans att starta ett företag är risken stor att man väljer ett annat land framför Sverige.

Det har nu gått sex år sedan riksdagsbeslutet 2014. Det är rimligt att följa upp hur de nya reglerna för utomeuropeiska forskare och studenter och dess medföljande fallit ut. Det bör klargöras vilken nytta beslutet gett i praktiken. Har fler utomeuropeiska studenter och forskare valt att stanna i Sverige eller inte? Därtill bör klargöras hur man kan göra ytterligare ändringar eller lättnader för att Sverige ska kunna attrahera fler talanger inom studier och forskning. Regeringen bör baserat på en sådan utredning eller analys återkomma med förslag till riksdagen. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Sverige bör dessutom utveckla reglerna för arbetskraftsinvandring genom att införa särskilda talangvisum. Idag måste en person ha ett jobberbjudande för att få komma till Sverige. En särskild ”gräddfil” bör införas för högkvalificerade personer för att Sverige ska kunna attrahera fler att söka sig hit. Regeringen bör utreda och återkomma med förslag. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Ett område där det finns mer att göra är för personer som vill komma till Sverige för att starta företag eller investera pengar. Reglerna för dessa utomeuropeiska personer är både krångliga och tidsödande. Risken med detta är att Sverige ratas som förstahandsval och att vi därmed förlorar lovande personer med viktiga investeringar. Inspiration kan hämtas från länder som Kanada och Singapore. I dessa, och andra länder, finns enkla, tydliga krav för att uppfylla kraven för att få ett visum, vanligen krav på en minsta

summa pengar som måste investeras. Nya enkla, tydliga regler för investerare och företagare bör införas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

En hel del personer som söker sig till Sverige från såväl EU/EES-området som utanför EU upplever problem med myndighetsadministration. Ofta kan en sådan sak som att få ett samordningsnummer ta lång tid. Utan ett sådant nummer kan en arbetsgivare inte dra a-skatt, arbetstagaren kan inte jämka, hos flera huvudmän inom kollektivtrafiken kan inte åkkorten registreras etc. Svenska myndigheter ska självklart ha god koll och undvika fusk eller andra problem. Samtidigt är det angeläget att administrationen vid myndigheter såsom Skatteverket och Försäkringskassan sker så skyndsamt som det bara går. Olika åtgärder för att snabba på hanteringen bör övervägas. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Lars Hjalmered (M)